

گزارش

نشست اتحادیه

بیمکاری های منطقه ای حاشیه اقیانوس هند (آیورا)

۲۰۱۷ - جاکارتا

شماره ۱۲۶

خرداد ماه ۹۶

رصدخانه روابط بین الملل

سخنی با خوانندگان:

رصد مداوم و تجزیه و تحلیل آخرین رویدادها در عرصه بین الملل برای ایجاد شناخت، روند شناسی و برنامه ریزی صحیح از جمله نیازهای ضروری است.

بدین منظور گروه رصدخانه روابط بین الملل مجمع جهانی صلح اسلامی این مهم را در دستور کار خود قرار داده و بخشی از آن را به صورت موردی با عنوان ترجمان روز منتشر می نماید.

هر گونه مساعدت و همفکری در جهت افزایش غنای این گزارش های خبری و تحلیلی مزید امتنان است.

بدیهی است طرح گزارش ها و تحلیل ها گرایشی نبوده و به عنوان نظر رسمی این مجمع نیز تلقی نمی گردد.

از آنجا که این گزارش صرفاً برای تعدادی از مسئولان و مدیران انتشار می یابد، بهره برداری، انتشار و کپی برداری از مطالب با هماهنگی این

مجمع مجاز خواهد بود. تلفن: ۸۸۵۳۸۲۴۸ ایمیل: iwpcf2008@gmail.com — آدرس تلگرامی: @iw_peace

نشست اتحادیه

همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند (آیورا)

در جاکارتا ۲۰۱۷

مقدمه:

بیستمین نشست اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند (آیورا) با حضور مقام‌ها بلندپایه کشورمان به مدت ۳ روز در جاکارتا برگزار شد. در این نشست تعدادی از موضوعات مهم از جمله **ایمنی و امنیت دریایی، مدیریت ریسک، اقتصاد آبی، تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری، مدیریت شیلات، توانمندسازی زنان، گردشگری و تبادل فرهنگی و همکاری در زمینه‌های علمی** مورد بحث قرار گرفت. در نشست‌های سه روزه اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند (آیورا) در جاکارتا پایتخت اندونزی ۲۱ عضو این اتحادیه حضور داشتند.

تاریخچه اتحادیه آیورا

تاسیس این سازمان در مارس ۱۹۹۵ در نشستی در کشور موریس که اکنون مقر این اتحادیه است، مورد تصویب قرار گرفت و بعداً در روزهای ۶ و ۷ مارس ۱۹۹۷ رسماً آغاز به کار کرد. در سال ۱۹۹۶ دولت موریس منشور ایجاد اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند را نهایی کرد و اندونزی، مالزی، سریلانکا، یمن، تانزانیا، ماداگاسکار و موزامبیک با پیوستن به این گروه اعضای آن را به ۱۴ عضو رساندند. ایران نیز در سال ۱۹۹۹ به عضویت این اتحادیه درآمد. این اتحادیه بیش از دو میلیارد نفر جمعیت جهان را در برمی‌گیرد. جمهوری اسلامی ایران نیز از سال ۲۰۰۵ میلادی (۱۳۸۴) به مدت ۲ سال ریاست دوره‌ای اتحادیه را بر عهده داشت و با توجه به ریاست موفق ایران بر اتحادیه و همچنین

مشکلات یمن برای میزبانی، ریاست ایران برای یک سال دیگر تمدید شد و هشتمین نشست اتحادیه نیز سال ۲۰۰۸ (۱۳۸۷) میلادی در تهران برگزار شد. ریاست دو ساله این اتحادیه که پیشتر بر عهده استرالیا بود، در حال حاضر در اختیار اندونزی است و جاکارتا در بیستمین سالگرد تشکیل آیورا میزبان نشست سران، وزرای خارجه و کارشناسان کشورهای عضو است.

اهداف اتحادیه آیورا

اهداف این اتحادیه مواردی همچون تقویت رشد پایدار و توسعه متوازن در منطقه و بین اعضای اتحادیه، تمرکز بر آن حوزه از همکاری‌های اقتصادی که حداکثر فرصت‌ها را برای منافع مشترک و منافع متقابل فراهم می‌کند و گسترش آزادسازی تجاری و حذف موانع موجود بر سر راه جریان‌های تجارت، سرمایه و فناوری در منطقه اقیانوس هند اعلام شده است. اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای کشورهای حاشیه اقیانوس هند بر پایه بهبود و تسریع همکاری‌های اقتصادی و گردهمایی نمایندگان دولت، تجار و دانشگاه‌ها بنا شده و با در نظر گرفتن اصل چندجانبه گرایی در جهت گسترش تفاهم و همکاری سودمند دوجانبه از طریق اجماع نظر، نگرش تکاملی و عدم مداخله جویی تلاش کرده و اصولی را در مورد تمامی دول عضو به کار خواهد بست. اهداف کلی اتحادیه مذکور نیز بر پایه آزادسازی تجاری، تقویت همکاری‌های آموزشی، تکنولوژیکی و ایجاد تسهیلات تجاری و سرمایه‌گذاری با هدف تقویت روابط تجاری و اقتصادی بین کشورهای عضو تعریف شده است. مهمترین پروژه‌های همکاری بین اعضا، ایجاد واحد حمایت از شیلات در خصوص همکاری در زمینه ماهیگیری و آبزیان، توسعه گردشگری، تشکیل شورای حمل و نقل دریایی، ایجاد مرکز علوم و انتقال فناوری است. همچنین موضوع همکاری اعضا در خصوص منابع آلودگی اقیانوس هند، حفاظت محیط زیست و ذخایر اقیانوس هند، توسعه تجارت و سرمایه‌گذاری، انرژی، ایجاد پارک‌های فناوری مطرح است.

حضور مقامات ایران در نشست اتحادیه آیورا

ریاست هیات کارشناسی ایران در بیستمین نشست کارشناسی آیورا بر عهده «مجید بیژمارک» مدیرکل امور بین الملل، محیط زیست و توسعه پایدار وزارت امور خارجه کشورمان است. در این نشست «ولی الله محمدی نصرآبادی» سفیر جمهوری اسلامی ایران و مقام‌ها بلندپایه کشورمان از جمله سیدعباس عراقچی معاون وزیر امور خارجه و دکتر محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه در جاکارتا حضور داشتند.

سخنرانی عراقچی در نشست اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند

دکتر عراقچی معاون وزیر امور خارجه در اجلاس وزیران امور خارجه اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای کشورهای حاشیه اقیانوس هند (آیورا) در جاکارتا پایتخت اندونزی، با اشاره به اهمیت این اتحادیه در اثرگذاری بر تحولات جهانی، تقویت همکاری کشورهای عضو در قالب اولویت‌های شش‌گانه آن به ویژه در زمینه تجارت و سرمایه‌گذاری و بالا بردن ظرفیت

همکاری‌های بانکی و مالی را خواستار شد. همچنین ایشان بر این نکته تاکید داشتند که برداشته شدن تحریم‌های غرب علیه

ایران زمینه مناسبی را برای افزایش همکاری‌های اقتصادی میان کشورهای عضو آیورا به ویژه در منطقه خلیج فارس که محل اتصال به اقیانوس هند است، فراهم کرد. معاون وزیر خارجه همچنین با اشاره به ظرفیت بالای اقتصادی بندر چابهار در جنوب شرق ایران تصریح کرد، بندر چابهار نقطه اتصال شرق و غرب و شمال و جنوب، با صرفه اقتصادی بالا است و کشورهای عضو آیورا به ظرفیت‌های این بندر توجه کنند.

سخنرانی ظریف در نشست اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند

محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه در راس هیاتی به نمایندگی از رئیس جمهور کشورمان در اولین اجلاس سران اتحادیه کشورهای حاشیه اقیانوس هند (آیورا) بر این امر تاکید نمودند که موضوع محوری این اجلاس، فرصت مغتنمی را برای همکاری و پیشرفت فراهم آورده است. ایران از ظرفیت‌های فراوانی برای تقویت ارتباطات دریایی، از طریق برقراری ارتباطات چند وجهی منطقه آیورا با سایر بازارهای منطقه‌ای و جهانی، برخوردار است. بندر ایرانی چابهار دارای موقعیت راهبردی برای برقراری ارتباط میان اقیانوس هند و خلیج فارس، غرب و مرکز آسیا، قفقاز و اروپا است و مسیری امن و کوتاه را برای اتصال شرق به غرب و شمال به جنوب در اختیار قرار می‌دهد. اولین نشست آیورا با عنوان «مسئولان مناطق آزاد» که در اردیبهشت ۱۳۹۵ در چابهار برگزار شد، ایجاد سازوکاری را برای همکاری و تعیین مراجع ملی به منظور توسعه و گسترش ارتباطات، تجارت و سرمایه‌گذاری در منطقه و فراتر از آن، به توصیه رساند. ایمنی و امنیت دریایی که به عنوان یکی از اولویت‌های اساسی در اسناد آیورا ذکر شده، از اهمیت بسزایی برخوردار است. از آنجا که نزدیک به ۸۰ درصد تجارت جهانی از مسیر دریایی و کشتیرانی صورت می‌پذیرد، باید توجه ویژه‌ای به افزایش ایمنی و امنیت از یک سو و جلوگیری از آلودگی دریایی از سوی دیگر مبذول داشت. افزایش بی‌سابقه راهزنی در آب‌های غرب اقیانوس هند از سال ۲۰۰۸ تا کنون، همچنان در راه تجارت دریایی مانع ایجاد کرده و ماهیگیری در منطقه را مختل می‌سازد. ایران فعالانه در مبارزه با راهزنی دریایی در آب‌های بین‌المللی مشارکت دارد و بر این باور است که اقدامات هماهنگ ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی امری الزامی برای رفع این تهدید است. منطقه ما همچنین دستخوش خشونت افراط‌گرایی و تروریسم است. بر این اساس، ما از ابتکار میزبان اندونزیایی‌مان برای تصویب «بیانیه مقابله با افراط‌گرایی خشونت‌آمیز منجر به تروریسم» کاملاً حمایت می‌کنیم. این بیانیه به پیشبرد اهداف طرح رئیس جمهور روحانی تحت عنوان «جهان بر علیه خشونت و افراط» که به اتفاق آرا توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۳ به تصویب رسید نیز کمک خواهد کرد.

همچنین ایشان اقتصاد مقاومتی و پایدار را نیازمند همکاری در تمامی سطوح زیرمنطقه‌ای، منطقه‌ای و بین‌المللی دانست و آیورا را فرصتی منحصر به فرد و چارچوبی مستحکم برای تقویت هر چه بیشتر روابط اقتصادی میان کشورهای عضو دانست.

تاکید سران (آیورا) بر پیشگیری و مبارزه با تروریسم

سران اتحادیه همکاری های منطقه ای کشورهای حاشیه اقیانوس هند (آیورا) چهار سند منتشر و در بیانیه ای بر پیشگیری و مبارزه با تروریسم و افراط گرایی برای رسیدگی به چالش های جهان امروز تاکید کردند. 'دسرا پرسایا' مدیرکل آسیا اقیانوسیه و آفریقا وزارت امور خارجه اندونزی تاکید نمود کشورهای عضو آیورا یک اعلامیه مشترک در مورد پیشگیری و مبارزه با تروریسم و افراط گرایی منتشر خواهند کرد. وی گفت که نمی تواند جزئیات بیشتری در مورد بیانیه ارائه کند و تنها به انتشار بیانیه مبارزه با تروریسم و افراط گرایی اشاره شد و یکی از محورهای آن دزدی های دریایی است. به نوشته تارنمای 'تمپو'، مقام اندونزیایی با اشاره به اینکه ماهیت این بیانیه نیازمند همکاری نزدیک کشورهای عضو آیورا است، گفت که اندونزی به یکی از قربانیان تروریسم تبدیل شده است. وی گفت که اسنادی مانند بیانیه پیشگیری و مقابله با تروریسم و افراط گرایی و برنامه عمل 'آیورا' برای چهار سال آینده در این نشست ها نهایی و منتشر خواهد شد.

تحلیلی بر نشست اتحادیه همکاری های منطقه ای حاشیه اقیانوس هند (آیورا)

اتحادیه همکاری های منطقه ای حاشیه اقیانوس هند (آیورا) در حال تبدیل شدن به یکی از اتحادیه های مهم و تاثیرگذار در عرصه جهانی است. این اتحادیه تمامی ویژگی های لازم برای قدرتمند شدن و تاثیرگذاری بر تحولات جهانی و معادلات قدرت در سطح جهان و به ویژه سه قاره آسیا، آفریقا و اقیانوسیه را دارد. به واقع تمایل رو به گسترش کشورها برای همکاری و عضویت در این اتحادیه به دلیل همین امر است. در حال حاضر آیورا دارای ۲۱ کشور عضو از سه قاره آسیا، آفریقا و اقیانوسیه می باشد که بیش از ۲ میلیارد نفر جمعیت جهان و ۲۰,۵۵ میلیون کیلومتر مربع وسعت دارد. اعضای اتحادیه شامل ایران، آفریقای جنوبی، استرالیا، بنگلادش، کومور، هند، اندونزی، کنیا، ماداگاسکار، مالزی، موریس، موزامبیک، عمان، امارات متحده عربی، سیشل، سنگاپور، سومالی، سریلانکا، تانزانیا، تایلند و یمن در این سازمان می شود. ضمن اینکه آمریکا، انگلیس، ژاپن، آلمان، مصر، فرانسه و چین ۷ کشور شریک گفت و گو در آیورا هستند که این موضوع نشانگر اهمیت رو به گسترش اتحادیه در سطح جهان است. اهداف اتحادیه نیز مواردی هستند که گویای جایگاه و اعتبار آیورا و همچنین فهم اعضا از زمینه های موجود برای فعالیت و همکاری است. به هر حال بیشتر اعضای اتحادیه از مناطقی هستند که مسایل و مشکلات امنیتی و نظامی در آن مناطق وجود دارد. به همین دلیل اعضا آگاهانه اولویت را بر همکاری اقتصادی گذاشته اند. از جمله اهداف آیورا می توان به مواردی همچون تقویت رشد پایدار و توسعه متوازن در منطقه و بین اعضای اتحادیه، تمرکز بر آن حوزه از همکاری های اقتصادی که حداکثر فرصت ها را برای منافع مشترک و منافع متقابل فراهم می کند و گسترش آزادسازی تجاری و حذف موانع موجود بر سر راه جریان های تجارت، سرمایه و فناوری در منطقه اقیانوس هند اشاره کرد. اهمیت دیگر آیورا در بزرگی و گستردگی و در نتیجه تاثیرگذاری

است. لازم به اشاره است که از لحاظ جغرافیایی، این اتحادیه وسعتی بیش از ۲۰۰/۵ میلیون کیلومتر مربع از سه قاره آسیا، آفریقا و اقیانوسیه را دربر گرفته و جمعیتی نزدیک به ۲ میلیارد نفر را در خود جای داده است. استرالیا، هند، ایران و آفریقای جنوبی از وسیع‌ترین کشورهای اتحادیه و هند، اندونزی، بنگلادش و ایران نیز از پرجمعیت‌ترین کشورهای اتحادیه مذکور به شمار می‌آیند.

در کنار این‌ها می‌توان به اهمیت این اتحادیه برای ایران و البته اهمیت ایران برای آیورا اشاره کرد. اهمیت ایران برای اعضا به دلیل جایگاه برتر در منطقه، موقعیت جغرافیایی بسیار مناسب، بزرگی، وسعت و جمعیت فراوان است. ایران به واقع مرکز ثقل و ارتباط بین تمامی اعضای اتحادیه و مرکز تبادلات بین سه قاره است. بندر چابهار ایران می‌تواند محل ارتباط کشورهای شمالی و جنوبی و همچنین جنوبی و غربی باشد. به واقع به همین دلیل بود که اجلاس قبلی اتحادیه در همین شهر برگزار شد. ضمن اینکه ایران بزرگترین دارنده مجموع نفت و گاز جهان است که اعضای دیگر چون هند به شدت محتاج آنند. در مقابل اتحادیه می‌تواند مقری برای همکاری اقتصادی عمیق بین ایران و کشورهای دیگر غیر غربی باشد. چیزی که ایران پس از برجام به آن نیازمند است. به واقع آیورا را می‌توان مهم‌ترین اتحادیه ارزیابی کرد که ایران طی چند دهه گذشته عضو آن شده و انتظار می‌رود با توجه به جایگاه برتر نقش مهمی را در آینده آن ایفا کند. ضمن اینکه این انتظار وجود دارد که آیورا منبع مناسبی برای تامین سرمایه‌ها و تکنولوژی‌های مورد نیاز ایران باشد و فرصتی برای توسعه اقتصادی بیشتر را مهیا کند. همچنین آیورا می‌تواند نقش منطقه‌ای و جهانی ایران را بیشتر کند. بر این اساس انتظار می‌رود آیورا در سیاست ایران جایگاه بالایی کسب کند که حضور مقامات عالی کشور در اجلاس اخیر گواه این امر است.

منتظر ارایه نظرات و پیشنهادات تکمیلی شما نخبگان و کارشناسان گرامی فوایم بود.

رصدفانه روابط بین الملل مجمع جهانی صلح اسلامی